

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF OP HET VERBLIJFSDOMEIN DE HOGE RIELEN TE KASTERLEE (FASE 2022) (PROV. ANTWERPEN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1970

Rapport opgemaakt door: Layla Valvekens

Mevrouwhofstraat 1a
3511 Hasselt

November – december 2022

Dossiernr. 24703

OE. 2022J240

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen *in casus* het renovatieproject van de bestaande gebouwen op het recreatiedomein De Hoge Rielen. Het projectgebied omvat ca. 20.389m² verdeeld over vijf percelen en evenveel deelprojecten. De totale ingreep in de bodem over het gehele projectgebied komt neer op ca. 1.400m².

De beoogde bouwwerken en de bijhorende uitvoeringen worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Doordat de oppervlakte van deze ingreep de 3.000m² overschrijdt (ca. 20.389m²) en de ingreep in de bodem (ca. 1.400m²) de 1.000 m² overschrijdt in een zone binnen woon- en recreatiegebied moet er, in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet).

De geplande werken (i.e. renovatie van de huidige bebouwing en constructie van nieuwbouw) zullen plaatsvinden ter hoogte van reeds bebouwde terreinen. Er zullen beperkte bijkomende bodemingrepen plaatsvinden bij gebouw 39 en het theater tot maximaal 1,8m-TAW. De totale oppervlakte van de geplande ingrepen is beperkt en de werken bevinden zich verspreid zowel op het projectgebied als binnen de betrokken percelen Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering heel beperkt.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Er wordt naar aanleiding van de werkzaamheden die gepaard gaan met het renovatieproject aan De Hoge Rielen te Kasterlee (gehucht Lichtaart) in de provincie Antwerpen. De werken hebben betrekking op een recreatiegebied, waarvan de som van de betrokken percelen de drempelwaarde van 3.000m² en de ingreep in de bodem de drempelwaarde van 1.000m². De oppervlakte van de ingrepen in de bodem bedragen namelijk ca. 3.759m².

Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied pas voor een gedeelte bebouwd was vanaf 1969. Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen op een gradiëntzone van een lokale stuifzandduin vanuit de vallei van de Kleine Nete. De landschappelijke ligging van het projectgebied brengt mogelijk een verhoogde archeologische verwachting met betrekking tot de steentijden met zich mee. De Quartaire sedimenten bestaan echter uit eolisch zand (ELPw) en leem uit het Weichseliaan en/of hellingsafzettingen uit het Quartair (HQ). De zandige opduikingen nabij waterlopen, gevormd door deze Elpw-afzettingen, waren vanaf de steentijd aantrekkingspolen voor bewoning. De sporen die deze jager-verzamelaars achterlieten bestaan voornamelijk uit verspreide vondsten op het toenmalig loopvlak. Als deze loopvlakken kort na gebruik niet worden afgedekt, zoals het geval met type 1, dan is de kans op bewaring van paleolithicum- en mesolithicumsites zeer klein. Verder is de bodem bestaande uit het bodemtype OB. Dit zijn gronden waarvan het originele bodembestand niet gekend is of sterk beïnvloed is door antropogene activiteiten zoals bebouwing. Dit maakt dat de kans op bewaring van eventueel aanwezig erfgoed uit de steentijden klein is. De huidige toestand bestaat uit de originele militaire loodsen met bijgebouwen. De initiatiefnemer plant deze bijgebouwen grotendeels te verwijderen en zo het oorspronkelijk beeld van de loodsen terug te benadrukken. Er zal geen bijkomende bebouwing gerealiseerd worden.

Hoewel het archeologisch potentieel van de directe omgeving gemiddeld is, kan er door verder archeologisch vooronderzoek slechts een beperkte kenniswinst mogelijk zijn. De bijkomende verstoring van minder dan 2%, namelijk 1,88%, op enkele locaties zal te miniem zijn voor een goede kenniswinst. Daarnaast zullen deze werken verspreid over vier percelen plaatsvinden. Er zou slechts een beperkte kenniswinst kunnen plaatsvinden die eveneens slechts een versnipperd beeld kan opleveren.

Op basis van bovenstaande argumenten kan een beperkt potentieel tot kenniswinst toegeschreven worden aan het projectgebied waardoor er **geen verdere maatregelen** voorgeschreven worden.

*Wanneer je geen archeologienota nodig had of wanneer je volgens je archeologienota geen opgraving moest laten uitvoeren, kunnen er tijdens de werken onverwacht toch nog archeologische vondsten aan het licht komen. Dan spreken we over een **toevalsvondst**. Vind je op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek of archeologische opgraving, voorwerpen of sporen waarvan je vermoedt dat ze van archeologisch belang zijn? Dan meld je dit binnen de drie dagen aan het agentschap Onroerend Erfgoed via het [digitaal vondstmeldingsformulier](#). Archeologen van het agentschap komen dan ter plaatse om de vondst te onderzoeken. Dit onderzoek is gratis.*¹

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed, 'Archeologieregelgeving voor bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars' (Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016), <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/33259>.